

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคแห่งสังคมข่าวสารปัจจุบัน การสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์มีความสำคัญต่อสังคมโลก เนื่องจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานได้แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกันได้โดยง่าย ในขณะเดียวกัน เครือข่ายทุกมุมโลกได้เชื่อมโยงกันอย่างทั่วถึง ผู้ใช้ในโลกหนึ่งจึงสามารถติดต่อกับผู้ใช้อีกซีกโลกหนึ่งได้อย่างรวดเร็ว

หากกล่าวถึงเครือข่ายที่มีขนาดใหญ่สุดครอบคลุมพื้นที่กว้างที่สุด มีอัตราการขยายตัวเร็วที่สุด และมีสมาชิกภายในมากที่สุดก็ต้องนับว่า อินเทอร์เน็ต (Internet) คือเครือข่ายที่มีคุณสมบัติดังกล่าวได้อย่างครบถ้วน อินเทอร์เน็ตในอีกแง่มุมหนึ่งแล้วก็คือเครือข่ายของเครือข่ายเพราะหากพิจารณาถึงส่วนย่อยแล้ว ภายในอินเทอร์เน็ตประกอบไปด้วยเครือข่ายย่อยจำนวนมากที่กระจายตัวอยู่ทั่วโลกไม่เฉพาะแต่ข่าวสาร ตลอดจนในปัจจุบันมีระบบไฮเปอร์เท็กซ์ที่จัดวางหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้บนเครือข่ายให้เปิดค้นหาได้จากทั่วทุกมุมโลก

สำหรับประเทศไทย อินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง จากเดิมที่มีใช้กันอยู่เฉพาะในสถาบันการศึกษาไม่กี่แห่งเท่านั้น ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตกำลังอยู่ระหว่างการขยายตัวออกในวงกว้าง สามารถนำไปใช้หรือประยุกต์ในวงการธุรกิจของเอกชนได้ การขยายตัวในวงการอินเทอร์เน็ตจึงกระจายอย่างรวดเร็วและเป็นแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่าตัว อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตเหมาะสมกับคำว่าโลกาภิวัตน์หรือโลกไร้พรมแดน อินเทอร์เน็ตทำให้คนที่อยู่คนละซีกโลกสามารถเชื่อมโยงติดต่อข่าวสารถึงกันได้โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้งานด้านต่างๆ ได้มากและดีขึ้น อินเทอร์เน็ตจึงเป็นผลงานมนุษย์ที่จะทำให้ประชากรบนโลกเป็นหนึ่งเดียว ทุกคนสามารถพบกันได้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

จากการที่อินเทอร์เน็ตที่ทรัพยากรต่างๆรองรับอยู่มาก ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตจึงมีมากมาย มหาศาล สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โอนย้ายข้อมูล สืบค้นข้อมูล ส่งข่าวสาร ตลอดจนในปัจจุบันมีระบบไฮเปอร์เท็กซ์ที่จัดวางหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้บนเครือข่ายให้เปิดค้นหาได้จากทั่วทุกมุมโลก

ในขณะเดียวกัน เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่ประกอบธุรกิจด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจในปัจจุบันนี้การแข่งขันทางการตลาดที่สูงจนทำให้เทคโนโลยีสารสนเทศมี

ความจำเป็นอย่างมากต่อองค์กรเพื่อใช้สารสนเทศสำหรับการบริหารจัดการทั้งในทางตรงและทางอ้อมเช่น การจัดข้อมูล การตัดสินใจ การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินธุรกิจอยู่ได้ และมีผลประกอบการที่น่าพอใจ ยิ่งถ้าสารสนเทศมีความรวดเร็ว ถูกต้อง และทันต่อเหตุการณ์จะทำให้ได้เปรียบในการประกอบธุรกิจมากขึ้น การที่จะได้มาซึ่งสารสนเทศที่ดี จะต้องอาศัยระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System) ที่ดีและมีความยืดหยุ่น เป็นที่รวบรวมข้อมูลและสนับสนุนข้อมูลให้กับองค์กร รวมทั้งการสื่อสาร (Communication) เป็นส่วนช่วยในการกระจายข้อมูลไปยังส่วนต่างๆ ขององค์กร

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบูรณ์ ก็เป็นอีกหนึ่งองค์กรที่มีระบบการบริหารที่ร่วมมือกันแบบกึ่งรัฐบาลและเอกชน มีหน้าที่ให้บริการประชาชนในด้านการจำหน่ายไฟฟ้าให้ได้ใช้ตามอาคารบ้านเรือนต่างๆ ซึ่งประชาชนเหล่านี้เปรียบเสมือนลูกค้ารายหลักของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าจึงจำเป็นต้องคอยจัดเตรียมการด้านการบริการให้พร้อมอยู่ตลอดเวลาเมื่อมี เหตุการณ์ขัดข้องเกี่ยวกับใช้ไฟ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบูรณ์มีเขตรับผิดชอบ 5 พื้นที่คือ 1. ตำบลวังชมพู 2. อำเภอเมือง 3. อำเภอชนแดน 4. อำเภอวังโป่ง 5. อำเภอเขาค้อ ซึ่งมีกิจกรรมให้บริการหลัก แบ่งออกเป็น 5 กิจกรรม

1. กิจกรรมก่อสร้างขยายเขต
2. กิจกรรมติดตั้งมิเตอร์
3. กิจกรรมจดหน่วยและพิมพ์ใบเสร็จแจ้งค่ากระแสไฟฟ้าประจำเดือน
4. กิจกรรมแก้กระแสไฟฟ้าขัดข้อง
5. กิจกรรมบำรุงรักษาระบบจำหน่าย

งานบริหารการใช้พัสดุ เป็นงานที่สำคัญของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ดังคำขวัญที่ว่า "ไฟฟ้าสว่างทั่วทิศ สร้างเศรษฐกิจทั่วไทย" เพราะถ้าไฟฟ้าขัดข้องเกิดการดับสนิท เป็นเวลานานก็จะสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนมาก ดังนั้นงานบริหารการใช้พัสดุจึงจำเป็นต้องมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว ฉับไว ใช้เวลาสั้น และมีความพร้อมของพัสดุที่สามารถช่วยส่งเสริมให้งานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบูรณ์ ยังไม่มีการวางระบบ ควบคุมการใช้พัสดุต่างๆ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดเตรียมพัสดุล่วงหน้าให้ทันกับความต้องการใช้พัสดุของแต่ละแผนก จึงทำให้การเบิกจ่ายในครั้งถัดไปไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดพัสดุในการทำงานทำให้งานเสร็จล่าช้า และทำให้ไม่สามารถสรุปความต้องการใช้พัสดุในแต่ละเดือนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อองค์กรในการดำเนินงานด้านต่างๆ คณะ

ผู้บริหารไม่สามารถวางแผนบริหารจัดการในด้านการใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม เพราะขาดข้อมูลอ้างอิงตามสภาพความเป็นจริง

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการนำระบบสารสนเทศมาเพื่อช่วยในงานบริหารพัสดุในเรื่องของ การเบิก-จ่ายสำหรับแผนกที่เกี่ยวข้อง คือ แผนกปฏิบัติการ แผนกบริการลูกค้า แผนกก่อสร้างและบำรุงรักษา เพื่อการตรวจสอบพัสดุที่เหลือคงคลังรวมทั้งการแจ้งพัสดุที่ขาดแคลนแล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปยังการไฟฟ้าเขต 3 ภาคเหนือ ให้ดำเนินการจัดหามาจัดเก็บที่คลังพัสดุ และเพื่อประโยชน์สำหรับองค์กรในการนำข้อมูลการใช้พัสดุในแต่ละปีไปวางแผนการขอใช้งบประมาณได้ต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

เพื่อให้งานด้านการบริหารพัสดุซึ่งมีขอบข่ายในงานจัดหา งานตรวจรับ และงานเบิกจ่ายพัสดุให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบที่จัดเก็บด้วยเรื่องของสารสนเทศ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ต้องการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลการเบิกจ่ายของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยสร้างโปรแกรมแจ้งความต้องการพัสดุของงานบริหารพัสดุและเกิดผลดีต่อองค์กรดังต่อไปนี้คือ

1. เพื่อตรวจสอบพัสดุที่เหลืออยู่ได้
2. เพื่อตรวจสอบค่าใช้จ่ายของพัสดุที่เบิกไปใช้ได้
3. เพื่อสามารถจัดเตรียมพัสดุให้เพียงพอต่อการดำเนินการจ่าย
4. เพื่อสรุปเป็นสถิติของการเบิกจ่ายในแต่ละเดือนได้
5. เพื่อนำข้อมูลการเบิกจ่ายทั้งหมดนำเสนอต่อคณะผู้บริหารให้นำไปจัดการวางแผนการใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นปัจจุบัน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาและพัฒนาระบบการบริหารพัสดุซึ่งมีแผนกที่เกี่ยวข้องคือ แผนกปฏิบัติการ แผนกบริการลูกค้า และแผนกก่อสร้างและบำรุงรักษา โดยการสร้างโปรแกรมการจัดเก็บด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาคือ พื้นที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบูรณ์
2. ศึกษาและพัฒนาระบบสารสนเทศ และโปรแกรมประยุกต์สำหรับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบูรณ์

3. พัฒนาระบบสารสนเทศที่เกี่ยวกับงานบริหารพัสดุบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือ
 - 3.1 ระบบบันทึก เพิ่ม แก้ไข ค้นหา ตรวจสอบ และ ลบข้อมูลพัสดุ
 - 3.2 ระบบการพิมพ์ใบเบิกพัสดุ
 - 3.3 ระบบงานการตรวจสอบพัสดุดังเหลือ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
 - 3.4 ระบบออกรายงานสรุปสถิติการเบิกจ่ายพัสดุประจำเดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาคำนี้้องค์กรการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบูรณ์จะได้รับประโยชน์คือ

1. งานบริหารพัสดุมีข้อมูลการเบิกจ่ายหลังการเบิกจ่าย
2. มีสถิติการเบิกจ่ายของแต่ละเดือนที่ชัดเจนและตรวจสอบได้
3. นำสถิติการเบิกจ่ายแต่ละเดือนมาสรุปเป็นยอดประจำปีเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารให้ดำเนินงานด้านการจัดการต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีพัสดุเพียงพอต่อการดำเนินการจ่าย
5. มีระบบที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการตรวจสอบยอดคงเหลือพัสดุผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

นิยามศัพท์

พัสดุที่ขาดแคลน คือ พักที่มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนสำหรับการสำรองพัสดุเพื่อนำมารักษาระบบจำหน่ายและการแก้กระแสไฟฟ้าขัดข้อง

การบริหารพัสดุ คือ การจัดหา การตรวจรับ การเบิกจ่าย การเคลื่อนย้าย การจัดเก็บ การดูแลรักษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การไฟฟ้าเขต 3 ภาคเหนือ คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 ภาคเหนือ จังหวัดลพบุรี ทำหน้าที่ดูแลและสนับสนุนการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจตุรรมงาน ในพื้นที่ จังหวัดลพบุรี, สิงห์บุรี, ชัยนาท, อุทัยธานี, นครสวรรค์ และเพชรบูรณ์